

LAKÓÉPÜLETEK KÖZLEKEDŐIVEL KAPCSOLATOS ELŐÍRÁSOK ÉRTELMEZÉSE

A közlekedők kialakítása

Az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (a továbbiakban: OTÉK) 95. § (1) bekezdése értelmében az építmény közlekedési célú tereinek és helyiségeinek a rendeltetésnek megfelelően egyaránt lehetővé kell tennie a zavartalan, biztonságos közlekedést és biztosítani kell veszély esetén az építmény és annak részei meghatározott időn belüli kiürítésének lehetőségét. Az építmény használata, berendezéseinek működése vagy esetleges meghibásodása a kiürítés lehetőségét nem veszélyeztetheti. A 95. § (3) bekezdése alapján az építmény kiürítésre alkalmas közlekedőit - a várható személyi forgalom egyidejűségének figyelembevételével, és a kiürítésre vonatkozó előírások megtartásával - úgy kell tervezni és megvalósítani, hogy a kiürítésre alkalmas közlekedő hátrányosan befolyásoló térszűkületet ne tartalmazzon. A 98. § (3) bekezdése szerint a lépcsőházak kialakítását, méretezésének és légtérelkülönítésének módját a tűzvédelem szabályainak, továbbá az építmény rendeltetése szerinti biztonságos használhatóságnak megfelelően kell tervezni és megvalósítani.

A 28/2011. (IX. 6.) BM rendelettel kiadott Országos Tűzvédelmi Szabályzat (a továbbiakban: OTSZ) 592/A. § (1) bekezdése szerint lakórendeltetésű épületek, épületrészek területén a menekülésre számításba vett közlekedőkön, lépcsőházakban éghető anyagok és a menekülési útvonalat leszűkítő tárgyak nem helyezhetők el. Kivételt képeznek ez alól az alábbiak:

- a menekülési útvonalat le nem szűkítő növények elhelyezése a menekülésre számításba vett közlekedőn és lépcsőházi pihenőn;
- az elhelyezéssel érintett fal vagy padló felületének legfeljebb 15%-án éghető anyagú, a menekülési útvonalat le nem szűkítő installációk, dekorációk, szőnyegek, falikárpitok, egyéb éghető anyagok elhelyezése, a füstmentes lépcsőházat kivéve.

Egyéb éghető anyagnak tekintendő a lábtörlő, falitükör, postaláda, babakocsi, kerekesszék, kerékpár, roller, valamint ezekhez hasonló egyéb, a lakórendeltetéssel összefüggő, tárolóeszköznek nem minősülő tárgy.

Az OTSZ 466. § (5) és (6) bekezdése szerint kiürítési számítással kell meghatározni a menekülési útvonal szükséges szabad szélességét, ami nem lehet kevesebb, mint az alábbi érték (a nyílászárók kivételével):

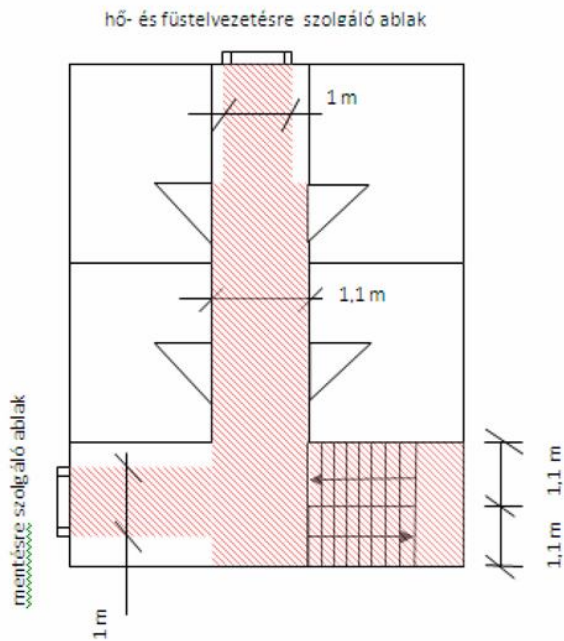
- általános esetben 1,10 m,
- mozgásukban korlátozott személyek elhelyezésére szolgáló helyiségek esetében 1,20 m,
- tömegtartózkodás céljára szolgáló helyiségek esetében 1,65 m.

Az OTSZ hatályba lépése (2011. október 6.) előtti tűzvédelmi követelményrendszer alapján létesült lakóépületek, lakórendeltetésű épületrészek esetében a lakásbejárat és az épület bejárata közötti közlekedőt, lépcsőházat menekülési útvonalként tervezték meg, emiatt az 1,1 m szabad szélességet és a felsorolt követelmények teljesülését biztosítani kell. Abban az esetben, ha kiürítési számítás eredményeképpen a szükséges szabad szélesség meghaladja az 1,1 métert, akkor ezt a számított nagyobb szabad szélességet kell biztosítani.

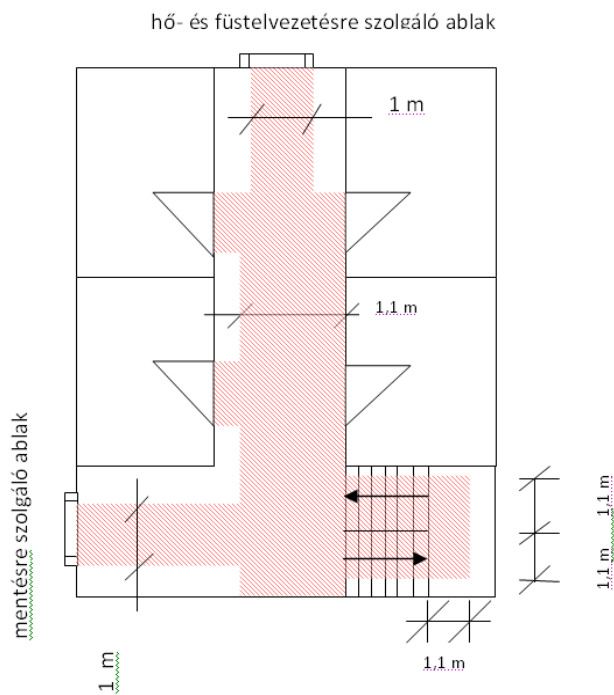
Az 592/A. § (1) bekezdése értelmében a menekülésre számításba vett közlekedőkön, lépcsőházakban a rendeltetéssel nem összefüggő elektromos berendezés felügyelet nélkül nem üzemeltethető.

A következő oldalakon gyakorlati példákon mutatjuk be a szabályok alkalmazását.

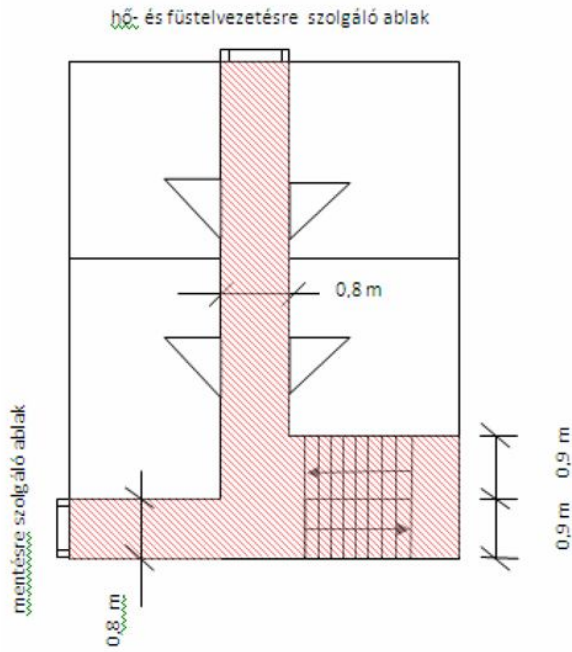
Példák magyarázattal

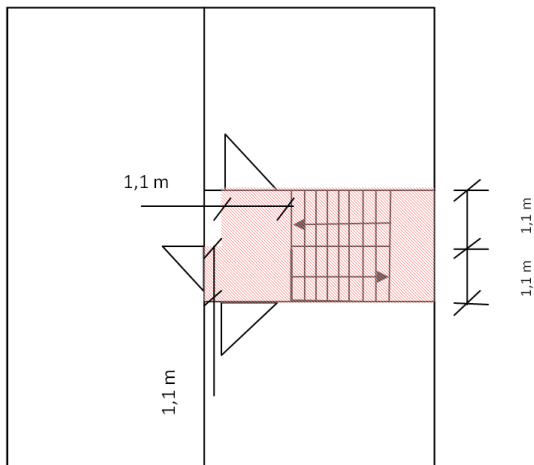
Abban az esetben, ha a közlekedő 1,1 méter széles, akkor nem helyezhető el rajta a menekülést, közlekedést akadályozó tárgy. A hő- és füstelvezetésre figyelembe vett ablakok, valamint a mentésre szolgáló ablakok megközelíthetőségét is biztosítani kell, ezeken a területeken elegendő 1 méter széles útvonal. Virágok a fenti esetekben a piros színnel jelölt területeken kívül, illetve a piros színnel jelölt területeknél 1,95 méter magasság felett (a virágtartó alsó része legyen az említett magasságban) elhelyezhetők. A mentésre szolgáló ablakhoz vezető folyosórészt tilos ráccsal lezárni. A hő- és füstelvezetésre szolgáló ablakhoz vezető folyosórészt tilos ráccsal lezárni, kivéve, ha a hő- és füstelvezető ablak nyitószervezete a ráccsal lezárt területen kívül, bárki által hozzáférhető helyen van.

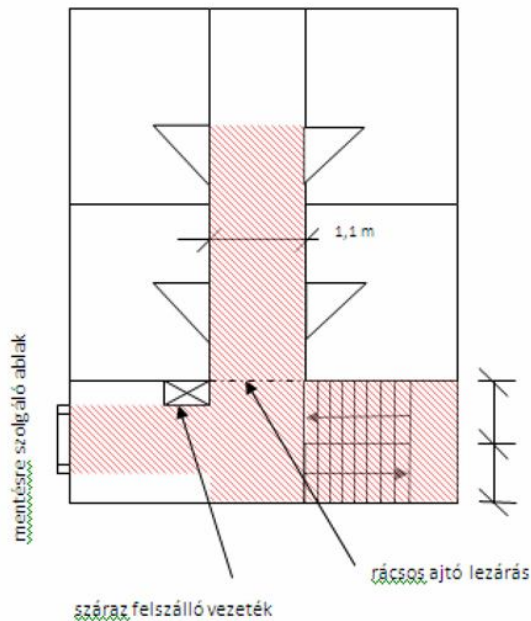
Abban az esetben, ha a közlekedő 1,1 méternél szélesebb, pl.: 1,5 m, a lépcső szabad karszélessége 1,1 méternél szélesebb, pl.: 1,4 m, ekkor kiürítés számítás alapján meg kell határozni a menekülési útvonal szabad szélességét. Ebben az esetben a számított érték és az 1,1 méter közül a nagyobb szélességet kell biztosítani (az ábrázolt példán az 1,1 méter szélesség a nagyobb érték). A hő- és füstelvezetésre figyelembe vett ablakok, valamint a mentésre szolgáló ablakok megközelíthetőségét is biztosítani kell, ezeken a területeken elegendő 1 méter széles útvonal. Virágok a fenti esetekben a piros színnel jelölt területeken kívül, a lépcsőfokokon kívül, továbbá a piros színnel jelölt területeken 1,95 méter magasság felett (a virágtartó alsó része legyen az említett magasságban) elhelyezhetők.

Ha a közlekedő 1,1 méternél keskenyebb, pl.: 0,8 m, a lépcső szabad karszélessége 1,1 méternél keskenyebb, pld.: 0,9 m széles, akkor a közlekedő és a lépcső teljes szélességét, valamint a hő- és füstelvezetésre figyelembe vett ablakok, valamint a mentésre szolgáló ablakok megközelíthetőségét is biztosítani kell. Virágok csak 1,95 méter magasság felett (a virágtartó alsó része legyen az említett magasságban) helyezhetők el.

Abban az esetben, ha a lépcső szabad karszélessége 1,1 méter széles, a lépcső teljes szélességében menekülési útnak minősül. Virágok a piros színnel jelölt területeken kívül, illetve a piros színnel jelölt területeknél 1,95 méter magasság felett (a virágtartó alsó része legyen az említett magasságban) elhelyezhetők.

Amennyiben a közlekedőn tűzvédelmi biztonsági berendezés, közmű főelzáró (fali tűzcsap, száraz vezeték, gáz főelzáró), továbbá annak végén hő- és füstelvezetésre szolgáló ablak nem került beépítésre, abban az esetben a rácscsajtó lezárás tűzvédelmi jogszabályt nem sért. A közlekedőn elhelyezett rács nyílászárnya nem torlaszolhatja el a lépcsőt, valamint azt nem szűkítheti le. A rácscsajtó elhelyezésére tűzvédelmi hatóság engedélye nem szükséges. Az 1,1 méter széles menekülési útvonalon nem helyezhető el a menekülést, közlekedést akadályozó tárgy. A mentésre szolgáló ablakok megközelíthetőségét is biztosítani kell, ezeken a területeken elegendő 1 méter széles útvonal. Virágok a fenti esetekben a piros színnel jelölt területeken kívül, illetve a piros színnel jelölt területeknél 1,95 méter magasság felett (a virágtartó alsó része legyen az említett magasságban) elhelyezhetőek.

Vagyonvédelmi rácsok és a bejáratok lezárása

A rácscsajtó elhelyezéseinek feltételei:

- a rácscsajtóval lezárt területen nem lehet tűzvédelmi biztonsági berendezés, ezek indító, nyitó szerkezetei, valamint a közműelzárók főkapcsolói (fali tűzcsap, hő- és füstelvezető ablak, mentésre szolgáló ablak, hő- és füstelvezető nyitó szerkezete, villamos főkapcsoló stb.);
- a rács által elzárt közlekedőn nem található kézzel nyitható füstelvezető nyílászáró, vagy annak távnyitóját a ráccsal elzárt területen kívül, bárki által hozzáférhetően helyezték el;
- a rács – nyitásiirány, mérete alapján – nyitott állapotban nem akadályozza a menekülést (pl. nem nyílik rá lépcsőre, nem szűkíti le azt);
- a ráccsal elzárt közlekedőt a menekülés során igénybevevő lakók, önálló rendeltetési egységet használók rendelkeznek a rácscsajtót nyitó kulccsal;
- a rács által elzárt területen a tárolással, tárgyak és anyagok elhelyezésével kapcsolatos tűzvédelmi követelmények teljesülnek.

Az ilyen kialakítás esetén felhívjuk a figyelmet, hogy ugyan a **rácscsajtó elhelyezése tűzvédelmi előírásokkal nem ellentétes, azonban a kialakítás a menekülést valamint a tűzoltói beavatkozás hatékonyságát korlátozza.**

A lakások bejárati ajtóinak ráccsal történő lezárása, valamint a lakóépületek főbejáratainak kulccsal, illetve elektromos zárral (kóddal) történő zárása, tűzvédelmi jogszabályokat nem sért. Elektromos zár esetén a menekülés irányából észlelhető és hozzáférhető helyen a zárat oldó, feliratozott nyomógombot kell elhelyezni.

A közlekedőkön elhelyezhető tárgyak

- a piros színnel jelölt területeken 1,95 méter magasság felett virág, növény (a virágtartó alsó része legyen az említett magasságban);
- a piros színnel jelölt területeken szőnyeg, az ajtók előtt lábtörlő (a padló felületének legfeljebb 15 %-áig);
- a piros színnel jelölt területen kívül virág, növény (a lépcsőfokra elhelyezési tilalommal);
- a piros színnel jelölt területeken kívül babakocsi, kerekesszék, kerékpár, roller, valamint ezekhez hasonló egyéb, tárolóeszköznek nem minősülő tárgy (javasolt a tárgyak azon területen való elhelyezése, ahol menekülés nem történik, pl.: a folyosók végén, a zsákfolyosó végfala és a legközelebbi lakásbejárat közötti területen).

Az előírások betartásának fontosságát 2012. május 10-én az élet igazolta: a fővárosi IV. kerületben, a Sárpatak utcában egy tízemeletes lakóépület hetedik emeleti folyosóján keletkezett tűz. **Ezen a folyosórészen szabálytalanul nagy mennyiségű éghető anyagot tároltak a lakók.** Az éghető anyag meggyulladását követően a tűz miatt 26 embert kellett kimenteni, közülük 15 személyt csak magasból mentő gépjárművel sikerült kimenteni. Hét felnőtt és három gyermek került kórházba, ketten súlyos felső-légúti égési sérülésekkel. **A tűz oltását nehezítette a folyosóra szerelt vagyonvédelmi rács, amit csak feszítő-vágó berendezéssel lehetett eltávolítani.** A rács eltávolítása hosszú percekig hátráltatta a tűzoltók bejutását a ráccsal elzárt területre.

A tűzvédelmi szabályok a lakók biztonságát növelik, illetve tűz esetén az életmentés és a tűzoltás gyors végrehajtását segítik, emiatt lényeges a jogszabályi rendelkezések ismerete és betartása.

BM OKF Tűzvédelmi Főosztály